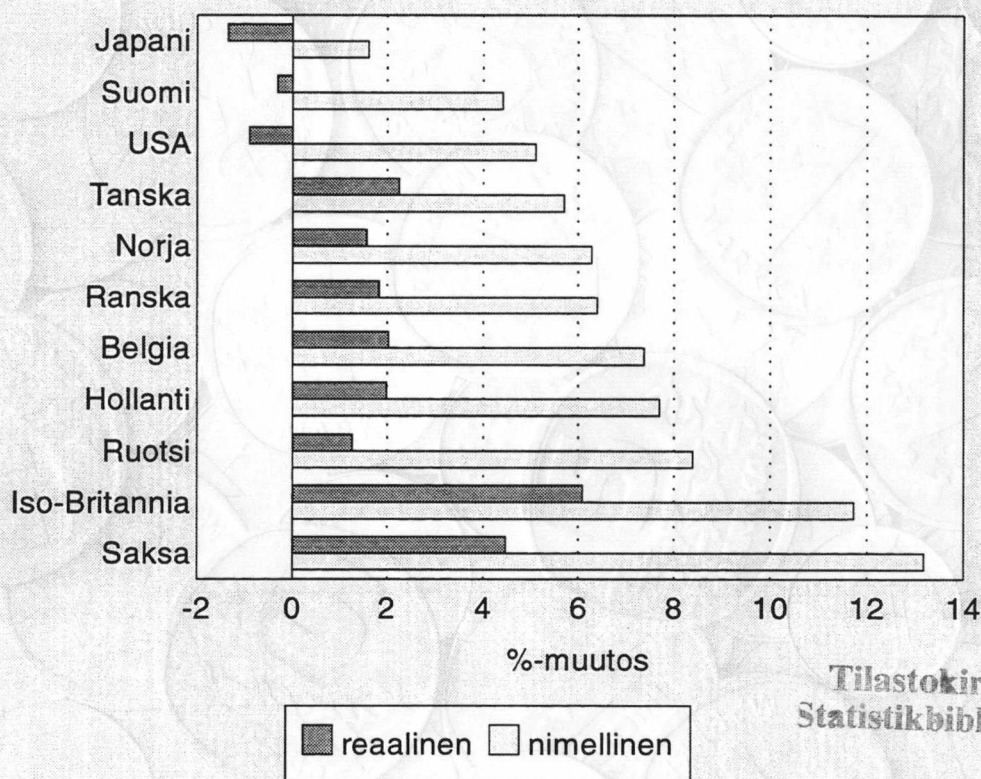

Hinta- ja palkkatiedote 4

19.9.1994

Teollisuustyöntekijöiden tuntiansioiden nimelliset ja reaaliset muutokset 1991-1993

TÄSSÄ JULKAISUSSA MM.

- Ansiotietoja eri maista
- Teollisuuden toimihenkilöiden ansiot
- Ammatillisten oppilaitosten opettajien palkat
- Asuntojen hinnat 2. neljänneksellä
- Arvonlisävero kustannusindekseissä

Hinta- ja palkkatiedote 4

19.9.1994

Palkat

Teollisuustyöntekijöiden tuntiansioiden nousu vuosina 1991–1993 nopeinta Saksassa ja Isossa-Britanniassa	3
Suomalaisen palkansaajan ostovoima Euroopan heikoimpia vuonna 1992	4
Sukupuolten väliset ansioerot monissa maissa edelleen suuria	6
Vienti vetää reaaliansioita nousuun	7
Teollisuuden toimihenkilöiden kuukausiansio 11 568 markkaa	8
Teknisen palvelun henkilöstön keskimääräiset kuukausiansiot 11 696 mk	9
Onko ammatillisen oppilaitoksen opettajan palkka kilpailukykyinen yksityisten alojen palkkoihin	10
Yksityisten hyvinvointipalvelujen palkansaajien keskimääräinen kuukausiansio oli 10 900 mk	13
Ulkomaan meriliikenteen ansiot nousivat 5,1 prosenttia	16

Hinnat

65 000 asunto-osakekauppaa vuonna 1993	17
Asuntojen hinnoissa tasaista nousua huhti-kesäkuussa	17
Kustannusindeksit nyt ilman arvonnisäveroa	19
Indeksitaulukko	21

Hinta- ja palkkatiedote sisältää ajankohtaista ja tiivistettyä tilastotietoa hinnoista, palkoista ja työtaisteluista.

Vuosikertahinta 150 mk
Ilmestyy kuusi kertaa vuodessa

Julkaisun tilaukset:

Puhelin (90) 1734 2011
Telefax (90) 1734 2474

Aikaisempien numeroiden teemoina ovat olleet mm.:

- Inflaatio vai deflaatio 1/1993
- Tuottajahintaindeksit – hyödylliset mittarit yritysten käyttöön 2/1993
- Reaaliansioiden lasku jatkuu – nimellisansiot kohonneet vain vähän 3/1993
- Toimialojen väliset ansioerot Suomessa ja Ruotsissa toimihenkilöillä Euroopan pienimmät 4/1993
- Teollisuustyöntekijöiden ansiot ovat laskeneet reaalisesti Ruotsissa ja USA:ssa vuoden 1990 jälkeen 4/1993
- Vuokrat pysyneet ennallaan uusissa vuokrasuhteissa 5/1993
- Kansainväliset hintatasoindeksit kelluvat valuuttakurssien mukaan 6/1993
- Suomen Pankin inflaatiomittari 6/1993
- 1990-luvun ansiokehitys 6/1993
- Asuntojen hintojen nousu jatkui 6/1993
- Viime vuonna 124 työtaistelua 1/1994
- Käytetyt autot mukana uudessa kuluttajahintaindeksissä 2/1994
- Palkkaerot pysyneet Suomessa lähes muuttumattomina 3/1994

Palkat

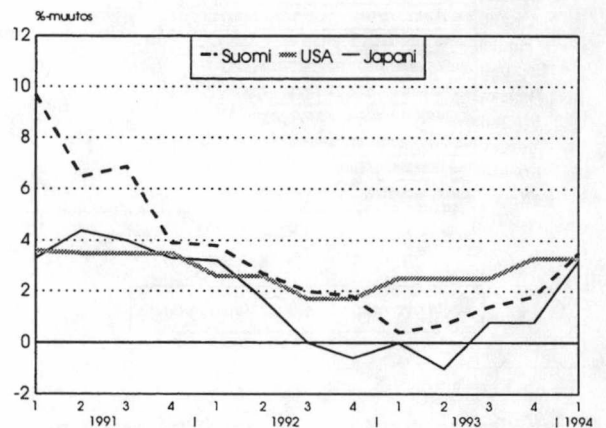
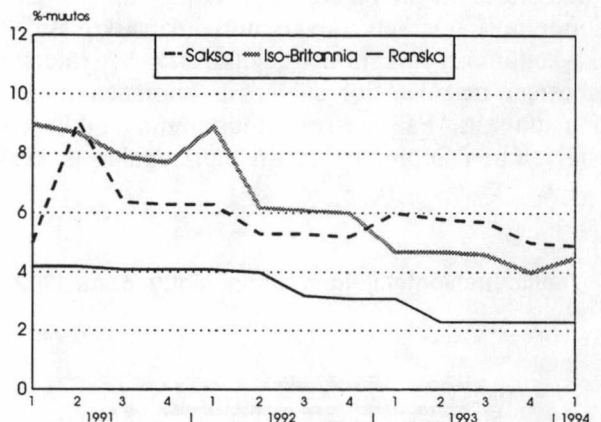
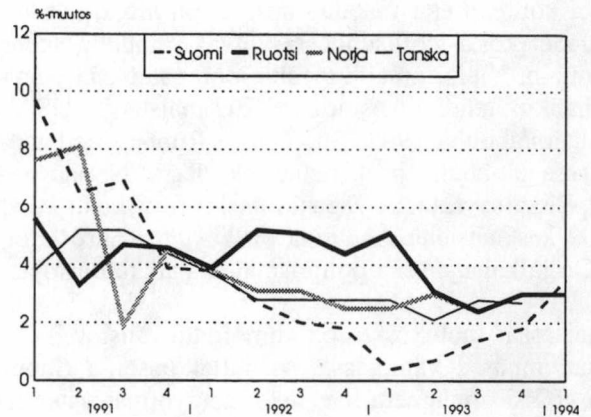
Teollisuustyöntekijöiden tuntiansioiden nousu vuosina 1991–1993 nopeinta Saksassa ja Isossa-Britanniassa

Teollisuuden tuntiansioiden kehityksessä on ollut vuodesta 1991 vuoteen 1993 merkittäviä eroja eri maiden välillä. Tämä käy ilmi kyseiseltä ajanjaksolta lasketuista nimellis- ja reaaliansioiden¹ muutosprosentteista. Jokaisen maan osalta on käytetty koko vuoden indeksilukua vuosilta 1991 ja 1993, ja tiedot on saatu OECD:n julkaisusta Main Economic Indicators.

Nimellisasioiden nousu tarkasteltavalla ajanjaksolla oli nopeinta Saksassa ja Isossa-Britanniassa, molemmissa selvästi yli kymmenen prosenttia. On kuitenkin huomattava, että Kreikasta ja Espanjasta, joissa hintojen ja palkkojen nousu on yleensä ollut nopeaa, ei ollut koko vuoden 1993 tietoja saatavissa. Vertailussa olleista maista Japani edustaa toista ääripäätä; siellä teollisuuden tuntiansiot nousivat ko. ajanjaksolla ainoastaan 1,6 prosenttia. Suomessa nousu oli 4,4 prosenttia.

Ansioiden reaalin muutos saadaan, kun myös hintatason muutoksen vaikutus otetaan huomioon. Näinkin tarkasteltuna nousu oli nopeinta Isossa-Britanniassa, 6,1 prosenttia, ja Saksassa, 4,5 prosenttia. Yhdysvalloissa, Japanissa ja Suomessa teollisuuden reaaliset tuntiansiot sen sijaan laskivat vuosina 91–93. USA:n jo pitkään jatkunut lasku hidastui noin puoleen verrattuna periodiin 90–92, kun taas Japanissa alamäki kiihtyi ja Suomessa vuosien 90–92 reilun kahden prosentin nousu taittui: reaalin muutos oli nyt -0,3 prosenttia.

Teollisuustyöntekijöiden tuntiansioiden vuosimuutokset neljänneksittäin 1/91–1/94

1 Hintatason muutoksen vaikutus on otettu huomioon. Verotusta ei huomioitu.

Suomalaisen palkansaajan ostovoima Euroopan heikoimpia vuonna 1992

Tähän julkaisuun on kerätty tietoja palkansaajien keskimääräisistä tunti- ja kuukausiansioista eri maissa. Vertailussa ovat mukana EU-maat Italiaa lukuunottamatta, Suomi, Ruotsi ja Norja sekä teollisuustyöntekijöiden osalta myös USA ja Japani. Esitettyihin lukuihin on kuitenkin syytä suhtautua hieman varovaisesti, sillä tuotantotoiminnan ja työmarkkinoiden eroavuudet sekä tilastointitapojen ja luokitusten vaihtelut eri maiden välillä asettavat ansioiden vertailtavuudelle omat rajoituksensa. Myös toimialojen rakenne vaihtelee eri maiden välillä. Esim. teollisuussektorilla on sekä korkean että matalan ansiotason aloja, ja näiden osuudet koko teollisuudesta voivat vaihdella suuresti maittain. Yleisemmällä tasolla johtopäätöksiä voidaan kuitenkin tehdä. Ansiotiedot EU-maista ja USA:sta ovat lokakuulta 1992, Suomen ja Ruotsin tiedot pääasiassa elokuulta ja 4. neljännekseltä ja Norjan tiedot etupäässä syyskuulta. Japanin ansiot ovat koko vuoden 1992 keskiansioita. Lähteinä on käytetty Eurostatin ja ILO:n julkaisuja sekä pohjoismaisia palkkatilastoja.¹

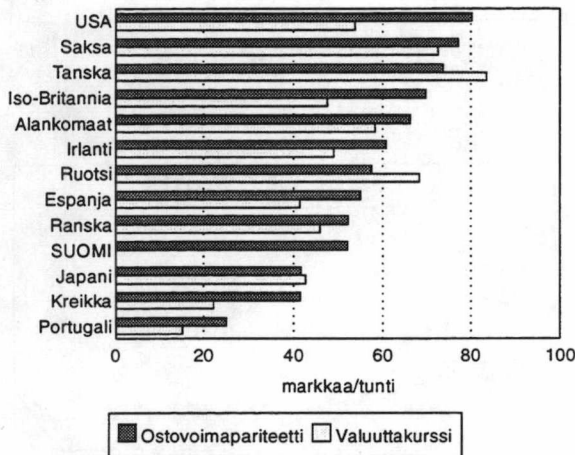
Oheisessa taulukossa on ilmoitettu ansiot kunkin maan omissa valuutassa, valuuttakursseilla Suomen markoiksi muunnettuna sekä ostovoimapariteeteilla muunnettuna. Jos verrataan taulukon tietoja vuoden 1991 lukuihin (ks. Hinta- ja palkkatiedot 4/93), on valuuttakursseilla muunnettuja ansioita tarkasteltaessa huomioitava markan devalvointi marraskuussa -91 sekä kellumaan laskeminen lokakuussa -92, joiden takia usean maan ansiot suhteessa Suomeen nousivat huomattavasti. Pääasiassa valuuttamme heikkenemisestä johtuen Suomi putosikin eurooppalaisen keski-

tason alapuolelle, kun tarkastellaan nimenomaan valuuttakursseilla muunnettuja ansioita.

Palkansaajan kannalta tärkeämpää on kuitenkin vertailla ostovoimapariteetin muunnettuja palkkoja. Näin saadut luvut kuvaavat palkansaajan ostovoimaa, kun maittaiset hintatasoerot on eliminoitu. Teollisuustyöntekijän ostovoima oli yhä Portugalissa selvästi tarkasteltavien maiden alhaisin. Kärkimaita ko. toimialalla olivat edelleen Yhdysvallat ja Saksa, mutta myös Ison-Britannian palkansaajien ostovoima kasvoi vuoden aikana merkittävästi. Suomessa teollisuuden työntekijöiden ostovoima suhteessa muihin maihin sen sijaan heikkeni: Ranskan mentyä Suomen ohi vain Kreikassa ja Portugalissa teollisuustyöntekijöiden ansiot olivat tällä tavoin mitattuna alhaisemmat kuin Suomessa.

Muilla toimialoilla ansioiden ostovoimaerot noudattivat jotakuinkin samoja linjoja kuin teollisuudessa. Suhteellisen alhaisen ansiotason maiksi voidaan Portugalin lisäksi lukea Kreikka sekä jossain määrin myös Espanja ja Suomi. Toimialojen väliset ansioerot sen sijaan ovat Pohjoismaissa – ja etenkin Suomessa ja Ruotsissa – merkittävästi pienemmät kuin muualla Euroopassa, mikä osaltaan hankaloittaa selkeän yleiskuvan saamista maiden välisistä palkkaeroista. Esimerkiksi Portugalissa kaupan toimihenkilö ansaitsi kuukaudessa vain noin puolet suomalaisen virkaveljensä palkasta pariteetin muunnettuna, mutta rahoitusalan toimihenkilön kuukausiansion ostovoima oli vuonna -92 Portugalissa suurempi kuin Suomessa.

Teollisuustyöntekijöiden tuntiansiot vuonna 1992

Tuntipalkan ostovoimavertailu perustuu yksityisen kulutuksen ostovoimapariteetteihin. Kunkin maan suhteellista hintatasoa kuvaava pariteetti on määritetty korjaamalla vuoden 1990 lukuja vertailuajankohdan jälkeen tapahtuneilla valuuttakurssien muutoksilla sekä inflaatiolla.

Ansioiden ostovoimaa voidaan verrata myös käyttäen koko bruttokansantuotteen hintatasoon perustuvaa ostovoimapariteettiä. Se ottaa yksityisen kulutuksen lisäksi huomioon mm. julkisen kulutuksen ja investointien hintatason. BKT:n hintatason mukaisessa ostovoimavertailussa Suomi sijoittuu hiukan julkaisussa esitettyä paremmin.

¹ Eurostat: Earnings; ILO: Labour statistics; SSB: Lønnsstatistikk; SCB: Statistiska meddelandet.

Palkat eri maissa lokakuussa 1992

	Maan omassa valuutassa	Suomen markkaa		Maan omassa valuutassa	Suomen markkaa	
		Valuuttakursseilla muunnett.	Ostovoima pariteetilla muunnett.		Valuuttakursseilla muunnett.	Ostovoima pariteetilla muunnett.
Työntekijöiden tuntiansiot	Teollisuus			Rakennustoiminta		
Suomi	52.22 ²⁾	52.22	52.22	57.55 ²⁾	57.55	57.55
Ruotsi	81.40	68.46	57.52	92.83 ³⁾	78.07	65.59
Norja	101.43 ²⁾	78.85	67.37	112.46 ²⁾⁶⁾	87.43	74.69
Belgia	381	58.67	67.13	374	57.60	65.86
Tanska	101.72	83.59	73.71
Saksa	22.87	72.56	77.19	23.27	73.82	78.54
Kreikka	908	22.06	41.63
Espanja	932	41.57	55.17	787	35.10	46.58
Ranska	49.36	46.15	52.42	47.08	44.02	50.00
Irlanti	5.90	49.21	60.87
Luxemburg	428	65.91	82.22	359	55.29	68.96
Hollanti	20.70	58.33	66.36	21.09	59.43	67.61
Portugali	425	15.13	24.97	398	14.17	23.38
Iso-Britannia	6.14	47.84	69.81	6.09	47.45	69.24
Yhdysvallat	11.49	53.94	80.22
Japani	1 207 ¹⁾	42.85	41.75
Toimihenkilöiden kuukausiansiot	Teollisuus			Rakennustoiminta		
Suomi	11 295 ⁴⁾	11 295	11 295	11 930 ⁴⁾	11 930	11 930
Ruotsi	18 132 ⁴⁾	15 294	12 812	18 821 ⁴⁾	15 828	13 299
Norja	20 817 ⁵⁾	16 183	13 826
Belgia	96 706	14 893	17 038	86 623	13 340	15 262
Tanska	19 069	15 671	13 818
Saksa	5 667	17 979	19 128	5 600	17 766	18 902
Kreikka	240 766	5 851	11 039
Espanja	217 831	9 715	12 894	185 560	8 276	10 984
Ranska	14 282	13 354	15 167	14 063	13 149	14 935
Irlanti	1 539	12 835	15 879
Luxemburg	131 492	20 250	25 260	96 934	14 928	18 621
Hollanti	4 960	13 977	15 900	4 557	12 842	14 608
Portugali	125 449	4 466	7 370	108 158	3 850	6 354
Iso-Britannia	1 605	12 505	18 247	1 546	12 045	17 577
	Rahoitustoiminta			Vakuutustoiminta		
Suomi	11 032 ⁴⁾	11 032	11 032	10 843 ⁴⁾	10 843	10 843
Ruotsi	18 431 ⁴⁾	15 500	13 023	17 258 ⁴⁾	14 514	12 195
Norja	17 805 ⁵⁾	13 842	11 826	20 309 ⁵⁾	15 788	13 489
Belgia	95 008	14 631	16 739	86 619	13 339	15 261
Saksa	4 591	14 565	15 496	4 850	15 387	16 370
Kreikka	229 619	5 580	10 528	199 721	4 853	9 157
Espanja	242 744	10 826	14 369	191 213	8 528	11 318
Ranska	12 745	11 917	13 535	11 822	11 054	12 555
Luxemburg	114 559	17 642	22 007	104 932	16 160	20 158
Hollanti	4 403	12 408	14 114	4 519	12 735	14 486
Portugali	202 754	7 218	11 911	176 686	6 290	10 379
Iso-Britannia	1 653	12 879	18 793	1 571	12 240	17 861
	Kauppa					
Suomi	10 924 ⁴⁾	10 924	10 924			
Ruotsi	17 902 ⁴⁾	15 056	12 650			
Norja	16 308 ⁵⁾	12 678	10 831			
Belgia	72 723	11 199	12 813			
Saksa	3 999	12 687	13 498			
Espanja	140 119	6 249	8 294			
Ranska	10 779	10 078	11 447			
Luxemburg	75 175	11 577	14 441			
Hollanti	3 892	10 968	12 476			
Portugali	90 206	3 211	5 299			
Iso-Britannia	1 176	9 162	13 370			

- 1) Koko vuosi 1992
- 2) IV neljännes
- 3) II neljännes
- 4) elokuu
- 5) syyskuu
- 6) miehet

Sukupuolten väliset ansioerot monissa maissa edelleen suuria

Sukupuolten välisissä ansioeroissa esiintyy melkoista vaihtelua sekä maittain että toimialoittain. On tosin syytä huomata, että mitä suurempia palkansaajaryhmiä verrataan keskenään, sitä enemmän rakenteellisia eroja ansioerot saattavat heijastaa. Tämän vertailun luvut on laskettu vuoden 1992 lokakuun keskitunti- ja kuukausiansioista.

Yksi yhteinen tekijä tarkasteltavien maiden¹ välillä on se, että naisten ja miesten välinen palkkakuilu on työntekijöillä pienempi kuin toimihenkilöillä. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että työntekijöiden koulutustaso on huomattavasti homogeenisempi, kun taas toimihenkilöillä sukupuolten välisiä palkkaeroja kasvattavat myös erot koulutuksessa ja ammattiasemassa. Toimihenkilöiden suurimmat palkkakuilut löytyvät yleisesti ottaen kaupan, teollisuuden ja rakennustoiminnan aloilta. Sen sijaan rahoitus- ja vakuutusosalalla erot ovat pienempiä, mistä poikkeuksen tekevät kuitenkin Suomi ja Iso-Britannia.

Miesten ja naisten välinen ansiokuilu on ainakin pitemmällä aikavälillä jonkin verran kaventunut. Tästä huolimatta erot ovat joissakin maissa edelleen varsin suuria. Esimerkiksi Isossa-Britanniassa naispuolinen teollisuustyöntekijä ansaitsi vuonna 1992 keskimäärin 31,4 prosenttia vähemmän kuin miespuolinen kollegansa. Tarkastelun kohteena olevista maista vastavasti pienin ero oli Ruotsissa, 10,7 prosenttia. Suomi sijoittui jotakuinkin kahden em. maan väliin: meillä palkkakuilu oli 21,5 prosentin suuruinen. Myös toimihenkilöiden puolella Iso-Britannia oli suurimpien palkkaerojen maa, sillä siellä kuilu vaihteli 38 ja 48 prosentin välillä toimialasta riippuen. Suomessakin erot olivat suhteellisen suuret – ainakin muihin Pohjoismaihin verrattuna: esim. teollisuuden, rahoituksen, vakuutuksen ja kaupan toimihenkilöillä ansiokuilu oli meillä n. 9–12 prosenttiyksikköä leveämpi kuin Ruotsissa.

Sukupuolten väliset ansioerot näyttävät yleisesti ottaen kaventuneen myös viime vuosina. Kun verrataan kymmenen Euroopan maan² palkkaeroja teollisuus-

työntekijöillä vuosien 1985 ja 1992 (mol. lokakuu) välillä, havaitaan, että ainoastaan Tanskassa, Ranskassa ja Belgiassa palkkakuilu on jonkin verran kasvanut. Huomattavinta erojen kaventuminen on ollut Norjassa, Irlannissa ja Hollannissa. Suomessakin ero oli vuonna -92 yli prosenttiyksikön pienempi kuin vuonna -85.

Toimihenkilöammateissa palkkaerot sukupuolten välillä ovat pienentyneet nopeammin kuin teollisuustyöntekijöillä. Tämä ei olekaan kovin yllättävää, sillä erot koulutustasossa, ammattiasemassa ja työtehtävissä ovat vaikuttaneet palkkakuilun suuruuteen enemmän toimihenkilöillä kuin työntekijöillä. Kun erot em. tekijöissä ovat vähitellen tasoittuneet, on myös sukupuolten välinen ansiokuilu väistämättä kaventunut.

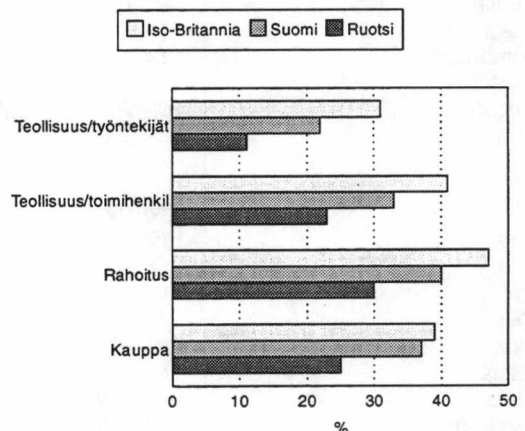
Suurimmat muutokset vuosien -85 ja -92 välillä tapahtuivat teollisuuden ja vakuutusalan toimihenkilöillä. Tarkasteltavista maista ainoastaan Saksassa naisten ja miesten välinen palkkaero teollisuustoimihenkilöillä pysyi jotakuinkin entisellään. Kaikissa muissa maissa ero kaventui enemmän kuin kaksi prosenttiyksikköä. Eniten kehitystä tapahtui Ranskassa ja Norjassa: molemmissa maissa ero pieneni yli viisi prosenttiyksikköä. Suomi oli tässä suhteessa eurooppalaista keskitasoa, sillä meillä ansiokuilu kaventui ko. toimialalla hieman yli kolme prosenttiyksikköä. Vakuutusosalalla kehitys noudatteli suurin piirtein samoja linjoja kuin teollisuudessa.

Myös kaupan toimihenkilöillä sukupuolten väliset ansioerot järjestään kaventuivat, mutta kehitys oli hieman vaatimattomampaa kuin teollisuudessa ja vakuutusosalalla. Suomen reilun kahden prosenttiyksikön muutos oli eurooppalaisittain kohtuullinen. Sen sijaan rahoitusosalalla kehitys oli kaikkea muuta kuin yhdenmukaista: palkkakuilu kasvoi Ruotsissa, Portugalissa, Isossa-Britanniassa ja Saksassa, mutta pieneni Norjassa, Ranskassa ja Belgiassa. Suomessa ja Hollannissa se pysyi lähes ennallaan.

Sukupuolten välisiä ansiokuluja eri toimialoilla, %

Toimiala	Teoll. tt.	Teoll.tmh	Rahoitus	Vakuutus	Kauppa
Suomi	22	33	40	35	37
Ruotsi	11	23	30	26	25
Norja	13	25	16	28	20
Belgia	26	35	22	23	34
Saksa	26	34	24	21	33
Kreikka	20	32	24	19	..
Espanja	22	36	22	26	34
Ranska	21	32	25	28	34
Luxemburg	39	44	31	31	41
Hollanti	24	34	40	31	37
Portugali	32	32	18	13	23
Iso-Britannia	31	41	47	42	39

Sukupuolten väliset ansiokuilut, %

1 Suomi, Ruotsi, Norja, Saksa, Kreikka, Espanja, Ranska, Hollanti, Portugali ja Iso-Britannia sekä vain teollisuustyöntekijöiden osalta Tanska ja Irlanti
2 Belgia, Tanska, Saksa, Kreikka, Ranska, Irlanti, Hollanti, Iso-Britannia, Norja ja Suomi.

Vienti vetää reaaliensioita nousuun

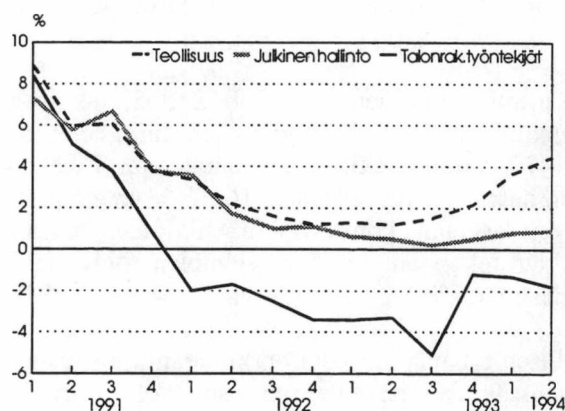
Palkansaajien reaaliensioiden vuoden alusta alkanut nousu jatkuu vientialojen vaikutuksesta. Tilastokeskuksen ansiotasoindeksiin mukaan ansiotaso nousi nimellisesti 1,7 prosenttia huhti-kesäkuussa edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Kuluttajahinnat nousivat samaan aikaan 0,6 prosenttia, joten reaaliensiot nousivat 1,1 prosenttia. Sekä nimellisansiotason että kuluttajahintojen nousu nopeutui alkuvuoteen verrattuna.

Ansiotason eriytyminen jatkuu. Ansiot nousivat eniten teollisuudessa, 4,5 prosenttia. Julkisilla ja kaupan aloilla ansiot pysyivät lähes ennallaan. Talonrakennuksessa ansiot alenivat 1,8 prosenttia.

Palkansaajien säännöllisen työajan keskiansio oli huhti-kesäkuussa 9 748 markkaa kuukaudessa. Miesten keskiansio oli 10 769 markkaa. Naisten keskiansio oli 81,0 prosenttia miesten keskiansiosta.

Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen ansiotasoindeksiin, joka mittaa palkansaajien keskiansioiden kehitystä. Siinä ovat mukana työssä olevat kokoaikaiset palkansaajat, joiden ansiot on laskettu säännölliseltä työajalta. Palkoista ei ole vähennetty veroja ja veroluontoisia maksuja.

Palkansaajien ansiotasoindeksi 1990=100 vuosimuutokset vuosineljänneksittäin, %

Palkansaajien kuukausiansioita 1990 – II/1994

	1990	1991	1992	1993*	I/1993*	II/1993*	III/1993*	IV/1993*	I/1994*	II/1994*
Kaikki palkansaajat	8 668	9 233	9 434	9 574	9 538	9 561	9 567	9 630	9 689	9 748
miehet	9 593	10 188	10 382	10 549	10 515	10 538	10 528	10 616	10 699	10 769
naiset	7 638	8 210	8 444	8 588	8 546	8 574	8 594	8 636	8 675	8 723
tuntipalkkaiset	7 825	8 267	8 360	8 422	8 413	8 423	8 360	8 492	8 570	8 646
kuukausipalkkaiset	9 020	9 593	9 796	9 940	9 897	9 924	9 955	9 986	10 036	10 089
Yksityinen sektori	8 673	9 264	9 457	9 583	9 542	9 575	9 576	9 640	9 724	9 810
miehet	9 511	10 151	10 348	10 484	10 442	10 482	10 456	10 555	10 661	10 755
naiset	7 335	7 907	8 119	8 233	8 189	8 228	8 235	8 281	8 335	8 412
Kunta	8 279	8 830	9 062	9 215	9 185	9 206	9 215	9 256	9 284	9 312
miehet	9 414	9 885	10 089	10 320	10 284	10 313	10 320	10 364	10 395	10 426
naiset	7 802	8 386	8 632	8 773	8 741	8 760	8 772	8 818	8 845	8 871
Valtio	9 185	9 692	9 876	10 086	10 081	10 063	10 082	10 120	10 165	10 192
miehet	9 889	10 403	10 571	10 787	10 799	10 751	10 773	10 823	10 882	10 913
naiset	8 081	8 594	8 808	9 020	8 983	9 003	9 033	9 060	9 093	9 113
Muut	9 320	9 830	10 114	10 204	10 180	10 196	10 215	10 226	10 257	10 278
miehet	11 638	12 287	12 587	12 661	12 634	12 654	12 671	12 684	12 725	12 750
naiset	8 476	9 009	9 246	9 303	9 280	9 295	9 313	9 323	9 353	9 372

Teollisuuden toimihenkilöiden kuukausiansio 11 568 markkaa

Teollisuuden toimihenkilöiden kuukausiansio oli joulukuussa 1993 11 568 markkaa, missä oli nousua 2,5 edellisen vuoden elokuusta. Hintojen muutos oli samaan aikaan 2,3 %, joten ansiot ovat reaalisesti nousseet 0,2 %. Miesten ansio oli 13 150 ja naisten ansio 8 955.

Konttoritoimihenkilöiden ansio oli 8 558, teknisten toimihenkilöiden 10 653 ja ylempien toimihenkilöiden 15 470. Toimihenkilöiden määrät ovat vähentyneet runsaassa vuodessa lähes 16 %. Suhteellisesti eniten on laskenut konttoritoimihenkilöiden määrä, 18 % sitten teknisten, 15 % ja ylempien toimihenkilöiden määrä 13 %.

Säännöllisen työajan ansiosta on kiinteän kuukausiansion osuus 96 %. Naisilla sen osuus oli suurempi (96 %) kuin miehillä (95 %). Luontoisetujen osuus oli 2 % ja tulos- ja suorituslounaiset palkanerät kuten provisio, tantiemi tai tulospalkkio olivat keskimäärin 1 % säännöllisen työajan ansiosta. Ansioiden %-osuudet eivät ole muuttuneet edellisestä vuodesta.

Teollisuuden toimihenkilöiden ansioiden rakenne joulukuuhun 1993

	Kiinteä kuukausiansio	Vuorokuukausi työliset	Luontoisetudet	Tulos ja suorituslounaiset erät
Konttoritoimihenkilöt	8 306	26	119	107
- Naiset	7 943	17	50	63
- Miehet	9 779	61	399	284
Tekniset toimihenkilöt	10 106	330	93	124
- Naiset	8 312	140	32	77
- Miehet	10 498	371	106	134
Ylemmät toimihenkilöt	14 770	21	521	157
- Naiset	12 775	12	298	101
- Miehet	15 208	23	570	169
Yhteensä	11 065	132	242	129
- Naiset	8 761	37	86	71
- Miehet	12 460	190	336	164

Lähde: Teollisuuden toimihenkilöiden palkat 1993.

Suurimpien toimihenkilöryhmien ansiot ja ansioiden muutokset vuoden 1992 elokuusta vuoden 1993 joulukuuhun

Tilastonimike	Lukumäärä	Kuukausiansio mk	%-muutos
Tuotannon johtotyö	1 817	19 250	2,1
Tuotesuunnittelutyö, vaativa	3 054	16 420	1,4
Erikoismyyntityö ja välillinen myyntityö	2 739	15 970	2,2
Käytön johtotyö	3 428	15 011	1,5
Käytön valvontatyö	2 375	13 009	2,8
Välillinen työnjohtotyö	2 528	12 855	4,8
Tuotesuunnittelutyö	6 913	12 634	0,4
Myyntityö	4 537	11 875	1,3
Tuotantotekninen suunnittelutyö ja vaativa huoltotyö	2 549	11 545	1,8
Välitön työnjohtotyö	12 428	11 008	2,6
Osasuunnittelutyö	5 376	10 928	1,4
Työn tekninen suunnittelu- ja huoltotyö	3 195	10 270	2,1
Laadunvalvonta- ja kuljetusten järjestelytyö	2 771	9 036	2,7
Varastonhoitotyö ja kuljetusten järjestelytyö	1 575	8 678	0,6
Avustava suunnittelutyö ja piirtämistyö	2 327	8 331	2,6
Tuote-esittelytyö ja asiakaspalvelutyö	1 846	8 259	2,1
Osastosihteerityö	3 592	8 233	1,9
Toimistomyyntityö ja avustava myyntityö	3 000	8 161	2,0
Reskontrahoitotyö ja varastonkirjanpito	1 909	7 619	2,5
Pientoimipaikkojen konttorityö	1 366	7 415	2,0

Teknisen palvelun henkilöstön keskimääräiset kuukausiansiot 11 696 mk

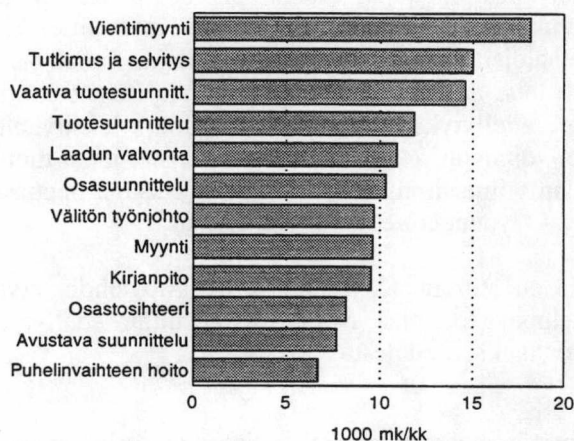
Elokuussa 1993 teknisten järjestäytymättömien yritysten palveluksessa oli 5 016 kokoaikaista palkansaajaa, joista naisia oli n. 30 %.

Teknisen palvelun palkansaajien kuukausiansio oli elokuussa 11 696 mk. Miesten ansio oli 12 771 mk ja naisten 9 103 mk. Kuukausiansiot nousivat keskimäärin 3,3 %. Palkansaajien ansiotasoindeksi 1985=100 nousi samana aikana 0,6 %. Reaalisesti ansiot nousivat 1,6 %. Naisten ansiot jäivät keskimäärin noin 28 % pienemmäksi kuin miesten.

Tuotekehitys ja -suunnittelu, laadunohjaus ja tutkimustehtävissä toimi 75 % henkilöstöstä. Miesten tehtävät painottuivat suunnittelu- ja kehitystehtäviin ja työnjohdollisiin ja tuotantoa palveleviin suunnittelu- ja huoltotoihin. Naisten tehtävät painottuivat suunnittelu- ja kehitystehtäviin ja hallinnollisiin konttoritehtäviin.

Lisätietoja: Eeva-Liisa Petäjä puh. 1734 3450.

Teknisen palvelun kuukausiansiot ammattiryhmittäin elokuussa 1993

Teknisen palvelun kokoaikaisten palkansaajien lukumäärät ja ansiot toimialoittain 1993

(järjestäytymättömät työnantajat)

Toimiala	Lukumäärä			Säännöllisen työä		
	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä
Yhdyskuntasuunnittelu ja tutkimus	119	111	230	10 676	8 270	9 513
Maa- ja vesirakentamisen tekn. palvelu	40	27	67	13 698	10 764	12 519
Arkkitehtipalvelu	879	530	1 497	13 514	10 035	12 205
Rakennetekninen palvelu	381	163	544	13 075	8 097	11 581
LVI-tekninen suunnittelu	104	189	85	12 308	7 919	10 328
Sähkötekninen suunnittelu	266	334	68	12 002	7 382	11 061
Muu rakennustekninen palvelu	225	371	146	18 282	9 764	14 931
Kone- ja prosessisuunnittelu	1 086	1 257	170	11 497	9 454	11 220
Muu tekninen palvelu	445	314	169	12 408	7 795	11 139
Yhteensä	3 545	1 471	5 016	12 771	9 103	11 696

Onko ammatillisen oppilaitoksen opettajan palkka kilpailukykyinen yksityisten alojen palkkoihin

Usein väitellään kiivaasti siitä, mikä opettajan palkkatason pitäisi olla. On mm. esitetty, että ammatillisten oppilaitosten opettajan palkan pitäisi vastata saman koulutuksen saaneiden teollisuuden insinöörien tai palvelualojen toimihenkilöiden palkkoja. Sama palkkataso loisi ammattiopetuksen ja yksityisten sektorin välille edellytykset henkilövaihtoihin. Yksityisiltä aloilta voitaisiin rekrytoida ammattilaisia, jotka tuntevat alan viimeisimmän kehityksen. Toisaalta opettajat voisivat täydentää tietoaan yrityksissä.

Teoria on teoriaa. Käytännössä henkilövaihdot eivät ole helppoja toteuttaa. Mutta olisiko niihin edellytyksiä palkkauksen puolesta?

Palkanlisät saattavat kaksinkertaistaa opettajan palkan

Opettajan palkka perustuu paljolti lisiin ja lisätyöstä tai tehtävistä maksettaviin lisäpalkkioihin. Tosin eräissä oppilaitoksissa sovelletaan kokonaispalkkausta, jolloin lisien merkitys vähenee.

Peruspalkan päälle maksetaan mm. palvelulisät ja määrävuosikorotukset. Sen lisäksi opettaja voi saada erilliskorvauksia lisäpätevyydestä tai lisätehtävistä, kuten luokanvalvojan, osastonjohtajan tehtävistä, tutkiopetuksesta, oppilaanohjauksesta jne. Jos opettaja antaa opetusta yli oppiaineessa sovitun viikkotuntimäärän, hänelle maksetaan ylittäviltä tunneilta ylituntipalkkio.

Pääpiirteittäin opettajan palkka muodostuu seuraavasti. Esimerkissä on kuvattu teoreettisesti diplomi-insinöörin tai kauppatieteen kandidaatin tutkinnon suorittaneen, ammatillisten aineiden lehtorin palkan muodostuminen. Luvut on johdettu osittain virkaehtosopimuksen säännöksistä ja osittain on käytetty tilastoista laskettuja keskiarvoja.

Kokemus- vuodet	n. 5 v	Indeksi	yli 20 v	Indeksi
Peruspalkka	8 200 mk	100	8 200 mk	100
Palvelulisät	900 mk	111	2 300 mk	128
Määrävuosi- korotukset	600mk	118	3 000 mk	156
Muut lisät	700 mk	135	700 mk	173
Ylituntipalkkiot	2 000 mk	150	2 000 mk	197
Palkka yhteensä	12 300 mk	150	16 200 mk	197

Yksityisillä aloilla palkka muodostuu yleensä tehtävä- ja henkilökohtaisesta palkanosasta sekä tulospalkkioista. Ylempi toimihenkilö on harvoin työaikasäännösten piirissä, joten hänelle ei makseta ylityökorvauksia.

Teollisuuden ylemmillä toimihenkilöillä palkka muodostui joulukuussa 1993 keskimäärin seuraavasti:

Teollisuuden ylemmät toimihenkilöt

Perus- palkka	Vuoro- ja sunn. lisät	Luontois- edut	Tulos- palkkiot	Kuukausiansiot yhteensä
14 720	22	453	155	15 349

Lähde: Teollisuuden ja työnantajain keskusliitto: Toimihenkilöiden palkat 1993

Opettajien palkat vaihtelevat oppilaitoksittain

Opettajien palkkauksessa on selviä eroja oppilaitostyyteittäin. Lähtöpalkkataso määräytyy koulutuksen perusteella. Esim. ammattikouluissa diplomi-insinöörin alkupalkan ero insinööriin on n. 10 % ja teknikkoon n. 30 %. Jos opettaja on suorittanut lisensiaatin tai tohtorin tutkinnon, siitä maksetaan yleensä lisäpalkkio. Näitä tutkijakoulutuksen saaneita on lähinnä teknillisten oppilaitosten yliopettajina ja lehtoreina.

Merkittävä osa palkkauksesta muodostuu ylituntipalkkioista. Esimerkiksi teknillisen opiston yliopettajan ja lehtorin opetusvelvollisuus on 16–18 tuntiin viikossa. Enimmäistuntimääräksi on virkaehtosopimuksessa sovittu 24–29 tuntia viikossa. Jos opettaja opettaa kaikki sallitut tunnit, sen vaikutus ansioihin on yli 6 000 mk kuukaudessa.

Myös osa erillistehtävistä maksetaan ylituntipalkkioina, joten täysin selvää kuvaa tilastot eivät anna, mikä osa ansioista muodostuu puhtaasta opetuksesta mikä muista esim. linjan- tai osastonjohtajan tehtävistä.

Terveystieteiden oppilaitosten opettajien palkkaus poikkeaa muista taulukon esimerkeistä. Näissä oppilaitoksissa noudatetaan kokonaistyöaikaa, jolloin päivittäinen työaika vastaa soveltuvin osin virastotyöaikaa. Opettajille ei tästä syystä myöskään makseta ylituntipalkkioita. Vastaava järjestelmä on myös sosiaalialan oppilaitoksissa.

Opettajien ansioita (ml ylityntipalkkiot) oppilaitoksittain lokakuussa 1993

Oppilaitos	Lukumäärä	Keskimäärin	10 % ¹⁾	50 %	90 %	Ylityntip. keskim.
Teknillinen oppilaitos						
- Yliopettaja	87	22 200	16 300	21 700	26 600	6 200
- Lehtori, ylempi korkeak.	83	20 600	15 700	20 600	25 800	6 500
- Laboratorioinsinööri	25	12 300	9 000	11 900	15 600	1 000
Kauppaoppilaitos						
- Lehtori ylempi korkeak.	530	16 500	13 200	16 200	20 200	2 200
- Lehtori kk.tutk ²⁾	80	13 500	10 400	13 200	17 200	1 500
- Lehtori muu	89	13 800	11 000	13 500	17 500	1 500
Ammattikoulut						
- Lehtori dipl.insööri	74	15 100	12 100	15 300	17 400	1 800
- Lehtori insööri	569	15 000	12 300	15 200	17 100	1 900
- Lehtori teknikko	284	11 900	9 600	11 500	14 900	1 800
Terveydenh.oppilaitos						
- Lehtori ylempi korkeak.	46	12 600	11 300	12 600	14 300	
- Lehtori muu	164	12 500	10 900	12 600	13 800	

Lähde: Kunnallinen henkilörekisteri lokakuu 1993.

1) Sarake 10 % tarkoittaa: palkka on 10 %:lla toimihenkilöistä pienempi kuin esim. 16 300 mk

2) kk.tutk. = korkeakoulututkinto

Palkkatasoon vaikuttaa myös ikärakenne. Terveydenhoito-oppilaitosten lehtorit ovat muita nuorempia. Loppupalkassa on heistä keskimäärin vajaat 40 % kun esimerkiksi ammattikouluissa ja kauppaoppilaitoksissa vastaava luku on lähes 80 % ja teknillisissä opistoissa yli 60 %.

Korkeinta ammatillista opetusta annetaan valtion yliopistoissa ja korkeakouluissa. Vertailun vuoksi esitetään seuraavassa eräiden opettajaryhmien kokonaisansioita syyskuulta 1993.

Oppilaitos	Keskim.	10 %	50 %	90 %
Yliopistot				
- Professorit yms.	23 000	19 400	23 200	26 700
- Apul.professorit	16 300	16 300	18 000	20 700
- Lehtorit	14 200	10 600	14 400	17 700
- Assistentit	10 500	8 300	10 100	13 900

Lähde: Valtion kuukausipalkat, syyskuu 1993

Onko opettajan palkka yksityisten alojen tasolla

Palkkojen vertailu eri sektoreiden tai ammattiryhmien välillä ei ole riidatonta. Tehtävät ja niiden vaatavuudet eroavat yleensä toisistaan. Etenkin opettajien palkkojen suora vertailu teollisuuden tai palvelualojen palkkoihin on vaikeaa, koska vastaavia tehtäviä ei näillä yksityisillä aloilla juurikaan ole.

Eräs mahdollisuus on vertailla ansioita saman koulutustason perusteella. On kuitenkin muistettava, että sama koulutustaso sisältää vaatavuudeltaan täysin erilaisia tehtäviä ja toimenkuvia.

Seuraavassa taulukossa on teollisuuden ja palvelualojen toimihenkilöiden keskiansioita koulutusasteen mukaan. Ylempään keski-asteeseen sijoittuvat mm. teknikot, alimpaan korkea-asteeseen insinöörit ja ylempään kandidaattiasteeseen diplomi-insinöörit ja kauppatieteen kandidaatit.

Teollisuuden ja palvelualojen toimihenkilöiden säännöllisen työajan ansioita koulutusasteen ja iän mukaan

Ikä/	Teollisuus, ylemmät toimihenkilöt, joulukuu 1993			
	Ylempi keski-aste	Alin korkeaaste	Yl. kand. aste	Tutkija-koulutus
Yhteensä	14700	14 600	16 800	19 900
- 29	11100	10 300	11 900	13 600
30 - 34	13000	12 400	14 600	16 400
35 - 39	14200	14 300	17 000	18 000
40 - 44	14900	15 800	18 800	20 300
45 - 49	15700	17 200	20 300	21 600
50 - 54	16300	17 900	20 800	24 300
55 - 59	15700	17 700	21 500	21 300
yli 60	-	17 900	21 900	22 700

Lähde: Teollisuuden toimihenkilöiden palkat joulukuu 1993.

Toinen tapa yrittää vertailua voisi olla se, mistä tehtävistä yksityisiltä aloilta mahdollisesti siirryttäisiin opetustehtäviin tai mistä opettaja hakisi uusinta lisätietoa työhönsä. Tehtävänimikkeiden valinta seuraaviin taulukoihin on tehty tehtäväkuvauksen ja intuitiivisesti perusteella eikä välttämättä ole oikea.

Teollisuudessa teknikon toimenkuvaan kuuluu tyypillisesti välitön työnjohto. Insinöörit tekevät välillisen työnjohton tehtäviä. Myös tarjouslaskenta ja hinnoittelu on usein insinöörin työnkuvaan kuuluva tehtävä.

Kuten aiemmin todettiin opettajien palkkojen vertailu yksityisten alojen palkkoihin ei ole yleensä järkevää, koska tehtävät ja toimenkuvat eroavat toisistaan. Tehtävien lisäksi vertailussa tulisi ottaa huomioon työaika, millä viikkotuntimäärällä palkka ansaitaan.

Opettajien työmäärästä on yleensä tilastoitu vain opetusvelvollisuus ja tehdyt ylitunnit, mikä ei kuitenkaan

anna täyttä kuvaa opettajan työmäärästä. Toisaalta ylemmät toimihenkilöt tekevät yleisesti ylitöitä, joita ei tilastoida virallisiin tilastoihin.

Jos tarkastellaan vain kysymystä, onko edellytyksiä tehtävien vaihdolle ammattiopetuksen ja yksityisten alojen välillä, näyttää siltä, että siihen olisi hyvät edellytykset ainakin palkkatason puolesta.

Toimihenkilöiden keskiansioita tehtävänimikkeittäin 1993

Tehtävänimike	Keski- määrin	10 %	50 %	90 %
TEOLLISUUS (joulukuussa 1993)				
Tutkimus- ja tuotekehittely				
121 Tuotesuunnittelu/ vaativa	16 400	11 500	15 900	22 200
122 Tuotesuunnittelu	12 640	9 400	12 100	16 400
141 Tutkimus- ja suunnittelutyö	16 500	11 000	15 900	22 600
Tuotanto, asennus- yms.				
212 Käytön johto	15 000	11 000	14 500	19 900
213 Käytön valvonta	13 200	9 800	12 600	17 300
214 Väliillinen työnjohto	13 000	10 000	12 800	16 000
215 Väliillisen työnjohto	11 100	8 700	10 600	14 500
Myynti				
413 Vientimyyntityö	14 600	9 000	14 200	20 500
Tiedotus				
512 Tiedotus- ja suhdetoiminta	12 145	9 070	11 446	16 435
Laskenta				
741 Hinnoittelu- ja tarjouslaskenta	13 300	8 600	12 300	18 500
Koulutus				
821 Koulutus- ja opetus	13 100	9 700	12 300	17 700
PALVELUALAT (elokuussa 1993)				
Osto, myynti, markkinointi				
Myyntin esimies	13 800	8 900	13 500	19 000
Markkinoinnin esimies	13 700	8 700	13 000	19 500
Laskentatoimi				
Laskennan esimies	13 000	8 800	12 000	18 500
Atk				
Atk-suunnittelun esimies	17 300	13 300	17 200	21 200
Atk-käytön esimies	14 900	10 200	14 300	19 600
Yleishallinto				
Tutkimus ja suunn. esimies	15 100	10 500	14 300	21 600
Pankit				
- markkinoinnin esimies	16 200	11 700	15 600	20 600
- laskennan esimies	15 000	10 600	14 000	20 500
- yritys ja pankkitutk. esimies	16 900	13 800	16 700	20 400
- Atk-systeemin suunnittelu	15 100	11 100	15 200	19 200

Yksityisten hyvinvointipalvelujen palkansaajien keskimääräinen kuukausiansio oli 10 900 mk

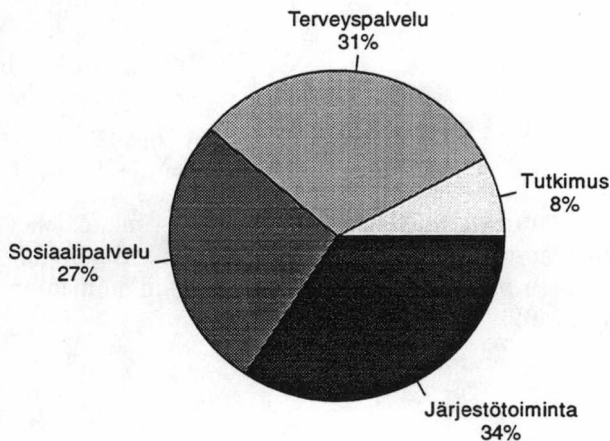
Yksityisen hyvinvointipalvelujen palkkatilasto käsittää lähinnä tutkimus-toiminnan, terveys- ja sosiaalipalvelun sekä järjestötoiminnan palkansaajat yksityisellä sektorilla.

Näillä toimialoilla oli marraskuussa 1993 noin 29 000 palkansaajaa, joista kokoaikaisia oli 25 400 ja osa-aikaisia 3 800. Naisten osuus koko aineistosta oli noin 70 %. Kokoaikaisille tuntipalkkaisille on laskettu

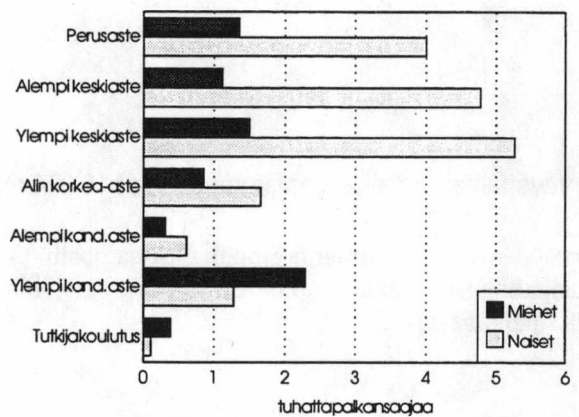
kuukausipalkka ja sisällytetty tilaston kokoaikaisen tietoihin.

Yksityisen hyvinvointipalvelujen palkansaajien kuukausiansio oli 10 900 mk, miesten 14 898 mk ja naisten 9 138 mk. Palkansaajien ansiotasoindeksin mukaan kaikkien palkansaajien keskimääräiset kuukausiansiot olivat vastaavana ajankohtana 9 608 mk, miehillä 10 593 mk ja naisilla 8 616 mk.

Yksityisten hyvinvointipalvelujen palkansaajat marraskuussa 1993 toimialoittain

Yksityisten hyvinvointipalvelujen palkansaajat koulutusasteen mukaan

Tutkimustoiminnan ja terveys- ja sosiaalipalvelun lukumäärät ja ansiot yksityisellä, kunnalla ja valtiolla 1993

Toimiala	Yksityisen hyvinvointipalvelun palkansaajat		Kuntien palkansaajat ¹⁾		Valtion palkansaajat ²⁾	
	Lukumäärä	Ansio	Lukumäärä	Ansio	Lukumäärä	Ansio
Tutkimus- ja kehittämistoiminta	1 877	13 289			7 536	11 574
Miehet	829	17 247			4 300	12 922
Naiset	1 048	10 158			3 236	9 782
Terveys- ja sairaanhoitopalvelu	7 065	10 094	86 262	9 700	525	9 408
Miehet	1 352	15 643	11 166	12 661	197	9 709
Naiset	5 710	8 782	75 073	9 260	328	9 227
Sosiaalipalvelu	7 127	8 329	62 846	7 896	519	9 144
Miehet	1 215	8 997	2 724	8 889	164	9 962
Naiset	5 912	8 191	60 045	7 864	355	8 767

1) Lähde: Kuntasektorin palkat 1993, lokakuu

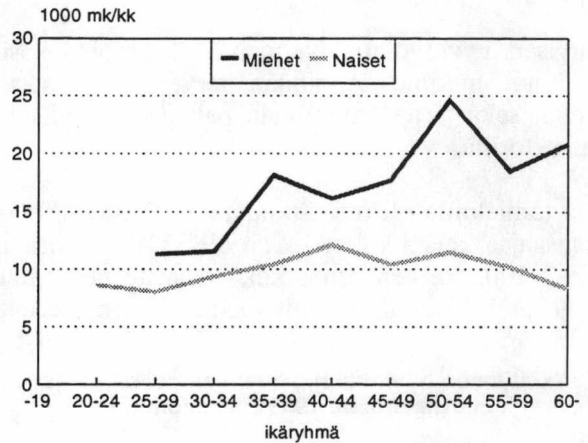
2) Lähde: Valtion kuukausipalkat 1993, syyskuu

Tutkimustoiminnassa naiset ansaitsivat 10 158 mk ja miehet 17 247 mk

Tutkimustoiminta on tässä tilastossa on rajattu käsitämään yksityisten tutkimuslaitosten palveluksessa oleviin palkansaajiin.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan palveluksessa oli 1 877 kuukausipalkkaista; siitä 829 miestä ja 1 048 naista. Osa-aikaisia kuukausi- ja tuntipalkkaisia oli 400. Keskimääräinen kuukausiansio marraskuussa 1993 oli 13 289 mk. Miehet ansaitsivat 17 247 mk ja naiset 10 158 mk. Naiset ansaitsivat noin 59 % miesten ansioista.

Tutkimustoiminnan palkansaajien ansiot 1993 ikäryhmittäin

Terveyspalvelun palkansaajat ansaitsivat 10 094 mk

Terveyden- ja sairaanhoitopalveluissa oli kuukausipalkkaisia palkansaajia 7 065 ja osa-aikaisina oli 1 991 palkansaajaa.

Keskimääräinen kuukausiansio oli 10 094 mk. Miehet ansaitsivat 15 643 mk ja naiset 8 782 mk. Sukupuolten välinen palkkaero selittyy suurelta osin ammattien eriytyemisellä

Terveyspalvelun palkansaajien lukumäärät ja ansiot toimialan mukaan marraskuussa 1993

Toimiala	Yhteensä		Miehet		Naiset	
	Lkm	Ansio	Lkm	Ansio	Lkm	Ansio
Yleissairaalahoito	288	11 639	40	15 779	247	10 965
Muu sairaalahoito	1 749	8 559	275	11 135	1 474	8 077
Lääkäriasemat ja yksityisvastaanotot	2131	11 102	227	27 120	1 901	9194
Hammashoito	1045	11 989	212	24 295	834	8 861
Muu avoterveydenhoito	227	9 687	23	16 455	203	8 911
Fysikaalinen hoito	408	7 323	92	8 611	316	6 950
Laboratorio ja röntgentutkimukset	344	9 662	32	11 205	312	9 502
Sairaankuljetuspalvelut	418	9 943	389	9 940	30	9 981
Muu terveyspalvelut	324	9 151	46	10 577	279	8 917
Eläinlääkintä	131	8 988	16	16 528	115	7 932

Sosiaalipalvelut naisvaltainen ala

Sosiaalipalvelut käsittää lähinnä lasten päivähoitopalveluja, sosiaalityötä esim. päihdehuollon poliklinikat, kotipalveluja, palvelutalo- ja asuntotoimintaa, ja laitoshuoltoa. Sosiaalipalveluissa yksityisellä sektorilla oli 7 941 palkansaajaa, joista kokoaikaisia kuukausipalkkaisia oli 7 127 ja osa-aikaisia 814.

Keskimääräinen kuukausiansio marraskuussa 1993 oli alalla 8 329 mk. Miehet ansaitsivat 8 997 mk ja naiset 8 191 mk.

Sosiaalialan palkansaajien lukumäärät ja ansiot toimialoittain 1993

Toimiala	Yhteensä		Miehet		Naiset	
	Lkm	Ansio	Lkm	Ansio	Lkm	Ansio
Lasten päivähoito	1 465	7 818	48	8 428	1 417	7 798
Sosiaalityö	156	10 965	48	13 738	109	9 754
Kotipalvelu	149	7 472	15	8 224	134	7 389
Palveutalo- ja asuntotoiminta	1 296	7 988	211	8 586	1 085	7 872
Laitoshuolto	2 305	8 469	399	8 247	1 906	8 513
Muu sosiaalipalvelut	1 755	8 659	495	9 390	1 260	8 372
Yhteensä	7 127	8 329	1 215	8 997	5 912	8 191

Järjestön palkansaajien ansiot olivat 12976 mk

Järjestötoiminta käsittää työmarkkinajärjestöt, elinkeino- ja ammattijärjestöt puoluepoliittiset järjestöt ja muu järjestötoiminta esim. ystävyysseurat, asukasyhdistykset, taiteilijaseurat yms

Järjestöissä oli marraskuussa 1993 kuukausipalkkaisia palkansaajia 9 406, osa-aikaisia 562. Keskimääräinen kuukausiansio oli 12 976mk. Miehet ansaitsivat 15 857 mk ja naiset 10 447mk.

Yksityisten hyvinvointipalvelujen palkkatilasto tiedusteltiin ensimmäisen kerran marraskuulta 1993. Otostiedustelussa oli mukana lähes 450 laitosta ja yritystä. Yksityisten hyvinvointipalvelujen palkat -julkaisu ilmestyy syyskuussa 1994.

Järjestöjen palkansaajien ansiot 1993

Toimiala	Yhteensä	Miehet	Naiset
	Ansio		
Työntekijäjärjestöt	13 370	16 790	1 1491
Työnantajajärjestöt	16 697	20 762	11 685
Maataloustuottajain etujärj.	12 900	14 967	9 615
Muut elikeino- ja ammattijärj.	15 305	20 722	10 990
Puoluepoliittiset järjestöt	10 214	10 884	8 820
Muu järjestötoiminta	11 135	14 326	9 531
Yhteensä	12 976	15 857	10 447

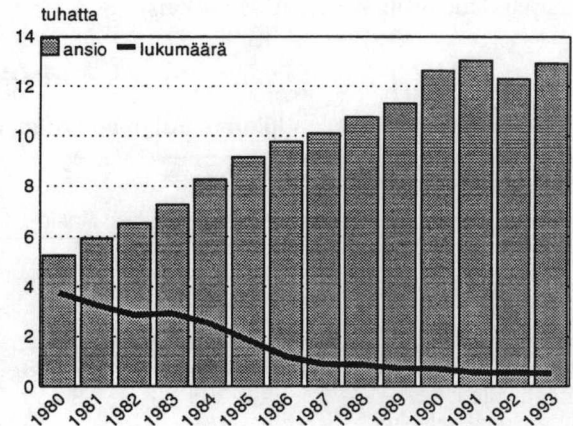
Ulkomaan meriliikenteen ansiot nousivat 5,1 prosenttia

Ulkomaan meriliikenteen lastialuksilla työskentelevien keskimääräinen kokonaisansio oli syyskuussa 1993 ylityökorvaukset mukaan lukien 12 949 markkaa ja ilman ylityökorvauksia 9 509 markkaa. Ansio nousi edellisen vuoden syyskuusta ylityökorvaukset mukaan lukien 5,1 prosenttia ja ilman ylityökorvauksia 2,8 prosenttia.

Vuoden 1993 tilasto perustuu 31 lastialukselta saatuihin 850 henkilön palkkatietoihin. Ns. kuukausityöntekijöiden lukumäärä oli tilastossa 514 henkilöä. Tämä kuukausityöntekijöiden lukumäärä on saatu jakamalla syyskuun työssöolopäivien summa kolmellakymmenellä.

Tiedot perustuvat Varustamoyhdistyksen ja Ålands Redarföreningen jäsenyritysten ulkomaan meriliikenteessä olevia lastialuksia koskevaan palkkatiedusteluun.

Ulkomaan meriliikenteen lastialusten kokonaisansiot ja lukumäärät vuosina 1980–1993

Meriliikenteen palkat toimen mukaan syyskuussa 1993

Toimi	Kuukausityöntekijöiden lukumäärä	Peruspalkka	Lisät yhteensä	Ylityökorvaus	Tulo kuukaudessa
Päällystö	227	8 266	3 521	4 725	16 512
Päällikkö	32	12 820	7 554	–	20 374
Yliperämies	31	7 359	3 053	9 292	19 704
I perämies	32	6 256	1 906	5 171	13 333
II perämies	29	6 220	1 877	5 448	13 545
Konepäällikkö	31	11 481	4 756	–	16 237
I konemestari	31	7 232	3 057	8 080	18 369
II konemestari	29	6 669	2 446	6 304	15 419
Talousesimiehet ja I kokit	53	6 032	2 205	2 443	10 680
Kokkistuurti, keittäjäemänn.	30	6 488	2 734	2 957	12 179
I kokki, I keittäjä	23	5 438	1 514	1 773	8 725
Kansi- ja konemiehistö	171	6 010	2 116	2 500	10 626
Pumppumies	22	6 661	2 121	2 203	10 985
Pursimies	16	5 671	2 935	3 135	11 741
Matruusi	58	5 740	2 174	3 000	10 914
Sähkömies	28	6 396	1 577	1 498	9 471
Sorvari	11	5 681	2 060	2 470	10 211
Donkeymies/Korjausmies	12	6 955	1 738	2 093	10 786
Moottorimies	18	5 318	1 697	1 838	8 853
Muu laivamies	63	4 721	1 361	2 126	8 208
Puolimatruusi	33	4 863	877	2 482	8 222
Messiapulainen	21	4 442	1 147	795	6 384
Kaikki toimet	514	6 863	2 656	3 440	12 949

Lähde:TT

Hinnat

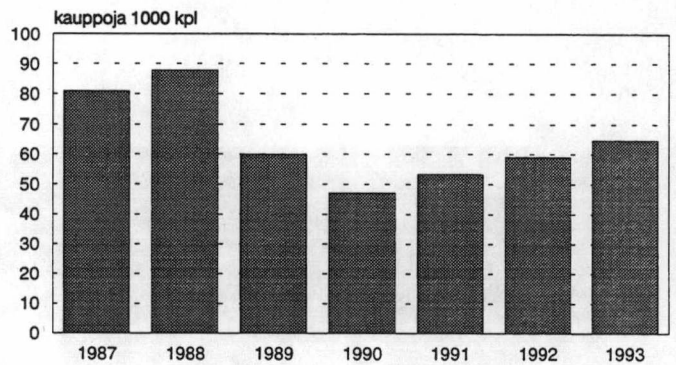
65 000 asunto-osakekauppaa vuonna 1993

Viime vuonna tehtiin 65 000 asunto-osakekauppaa. Kauppojen lukumäärä kasvoi noin 10 prosenttia verrattuna vuoteen 1992. Rahaa kaupoissa käytettiin yhteensä 18,9 miljardia markkaa. Kauppasumma laski alentuneiden hintojen myötä 500 miljoonaa markkaa edellisvuodesta. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen verottajan leimaverolaskelmista laatimaan tilastoon, joka kattaa koko maan postinumeron tarkkuudella.

Vanhojen vapaarahoitteisten asuntojen keskihinta oli viime vuonna 4 900 markkaa neliö, laskua 9,5 prosenttia. Uudesta asunto-osakkeesta maksettiin pääkaupunkiseudulla keskimäärin 6 800, muualla maassa 5 200 markkaa neliöltä.

Pääkaupunkiseudulla tehtiin 29 prosenttia koko maan asunto-osakekaupoista. Tilaston mukaan pääkaupunkiseudun hinnat olivat viime vuonna 52 prosenttia kalliimmat kuin muualla maassa. Pääkaupunkiseudulla hinnat laskivat vielä viime vuonna 5,2 prosenttia ja muualla maassa 10,2 prosenttia verrattuna vuoteen 1992.

Asunto-osakekauppojen lukumäärät 1987–1993

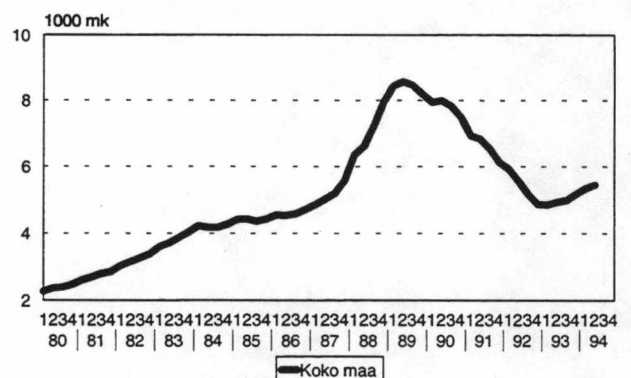

Asuntojen hinnoissa tasaista nousua huhti- kesäkuussa

Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat nousivat 1,9 prosenttia tämän vuoden toisella vuosineljänneksellä verrattuna alkuvuoteen. Edellisellä neljänneksellä nousu oli 2,5 prosenttia. Asuntojen hintojen nousu on jatkunut tasaisena yli vuoden.

Asuntojen hinnat
tammikuu 1980–kesäkuu 1994

Helsingin hinnat nousivat 1,6 prosenttia huhti- kesäkuussa verrattuna ensimmäiseen neljännekseen. Espoossa tilastoitiin 5,6 prosentin hintojen nousu. Vantaalla vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat nousivat prosentin kolmen kuukauden aikana. Koko pääkaupunkiseudun hintojen nousuksi tuli yhteensä 2,1 prosenttia. Muualla Suomessa hinnat nousivat 1,7 prosenttia.

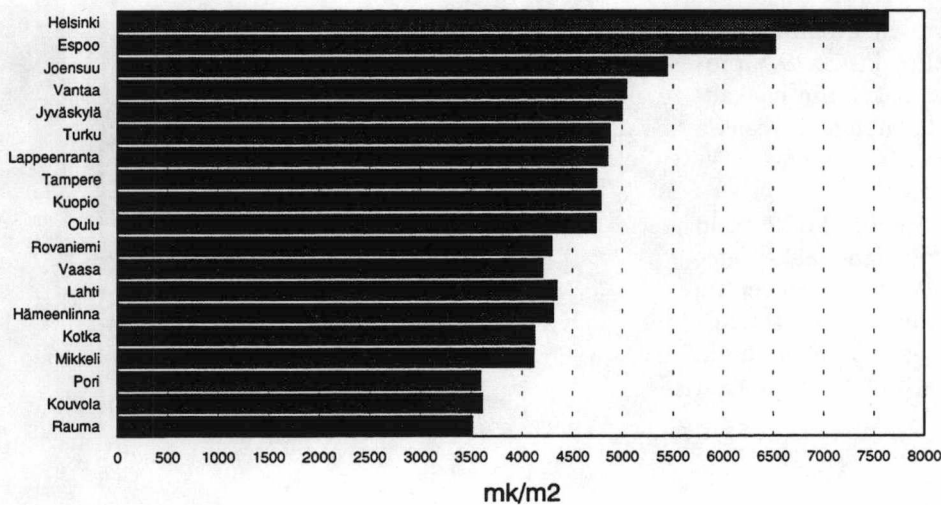
Kerrostalot

Reaalihintaindeksin 1970=100 mukaan koko maan indeksi oli toisella neljänneksellä 97.5 ja pääkaupunkiseudun 102.0. Alimmillaan indeksi on ollut 81.7 huhti- kesäkuussa 1979 ja korkeimmillaan tammi- maaliskuussa 1989.

Tilastoitujen kauppojen lukumäärän perusteella kaupankäynti oli vilkasta huhti- toukokuussa ennen arvonlisäveron voimaantuloa. Tiedot ovat Tilastokes-

kuksen laatimasta kiinteistönvälittäjien aineistoon perustuvasta asuntojen hintatilastosta.

Tilastoiduista kaupungeista edullisimmat asunnot sai Kouvolasta, Porista ja Raumalta. Hintataso näyttää jakautuneen siten, että Helsinki ja Espoo ovat yli 6 500 markan hintaluokassa. Vantaa ja pääkaupunkiseudun ulkopuolisten yliopistokaupunkien keskihinta on noin 5 000 markkaa neliöltä ja muiden pienempien kaupunkien hintataso on noin 4 000 markkaa neliö.

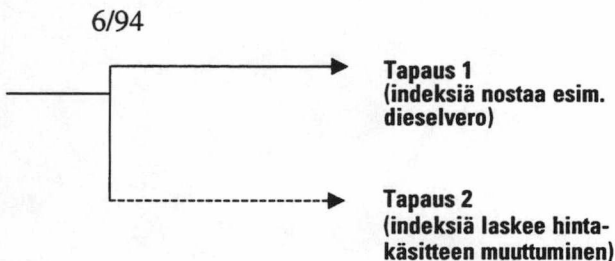
**Asuntojen hinnat
2. neljännes 1994**

Kustannusindeksit nyt ilman arvonlisäveroa

Arvonlisäverotuksen voimaantumisen jälkeen kesäkuun alusta 1994 Tilastokeskus tekee pääsääntöisesti kaikki kustannusindeksit arvonlisäverottomin panoshinnoin. Kesäkuun indekseissä siirryttiin seuraamaan arvonlisäverottomia hintoja ja heinäkuun indekseissä muutettiin painorakenteita verottomia panoshintoja vastaamaan. Muutos koskee maarakennuskustannusindeksiä, maarakennusalan ja metsäalan konekustannusindeksiä sekä kuorma-autoliikenteen ja linja-autoliikenteen kustannusindeksejä.

Arvonlisäverottomiin hintoihin kesäkuussa

Kun kustannusindekseissä kesäkuun alusta siirryttiin seuraamaan arvonlisäverottomia hintoja niissä panoksissa, joissa aikaisemmin seurattiin liikevaihtoverollisia hintoja, tapahtui se laskemalla indeksipisteluvut kahdella tavalla. Ensimmäisessä tapauksessa eliminoidiin kyseisistä hintasarjoista hintakäsitteen muuttuminen laadunmuutoskorjauksin. Tämä pisteluku kertoo panosten aidon hintakehityksen kesäkuussa. Toisessa tapauksessa annettiin hintakäsitteen muutoksen näkyä indeksipisteluvuissa notkahduksena alaspäin. Tämä pisteluku kertoi panosten hintakehityksen kesäkuussa, kun maksettujen arvonlisäverojen vähennykset oli otettu huomioon. Toista em. pistelukua jatkettiin tilastossa ja toinen mainittiin kesäkuun tilastossa alahuomautuksessa. Laskutapoja havainnollistaa alla oleva kaavio.

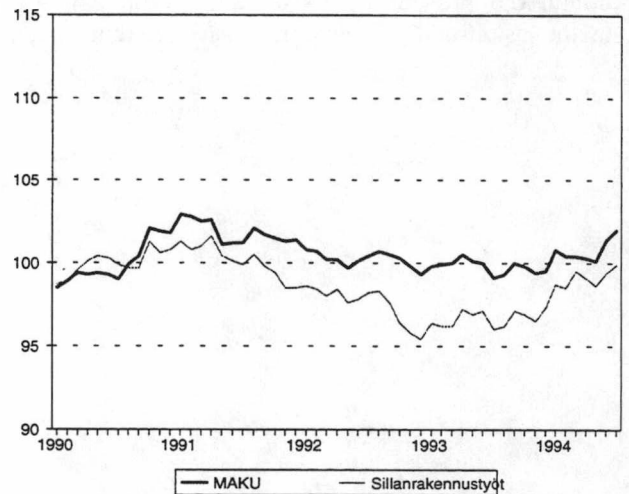
Maarakennuskustannusindeksiä sekä maarakennusalan ja metsäalan konekustannusindeksejä jatkettiin ensimmäisellä tavalla. Kuorma-autoliikenteen ja linja-autoliikenteen kustannusindeksejä jatkettiin jälkimmäisellä tavalla tuotettuina. Toisella tavalla tuotettu pisteluku mainittiin erikseen, samoin kuin kerroin, jolla tätä pistelukua voi tarvittaessa aina jatkaa.

Maarakennusalan kustannukset nousivat touko-kuusta kesäkuuhun 1,3 prosenttia. Jos arvonlisäverolisten panosten vähennykset olisi otettu huomioon täysimääräisesti, maarakennusalan kustannukset olisivat laskeneet 7,6 prosenttia.

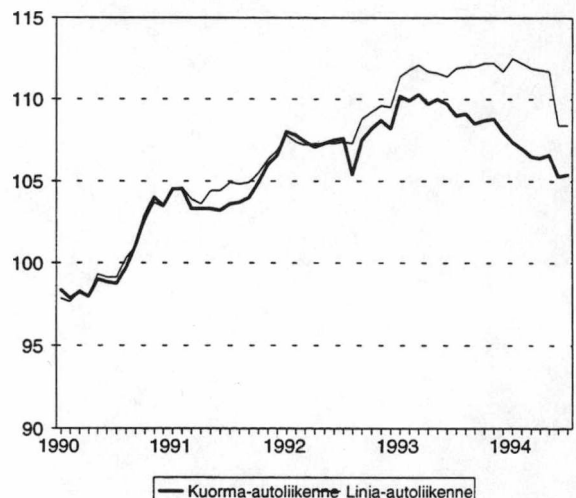
Maarakennusalan koneyrityksien ja metsäalan koneyrityksien kustannukset eivät muuttuneet touko-kuusta kesäkuuhun lainkaan. Täysimääräiset arvonlisäverojen vähennykset olisivat laskeneet maarakennusalan koneyrityksien kustannuksia 10,6 prosenttia ja metsäalan koneyrityksien kustannuksia 8,4 prosenttia.

Kuorma-autoliikenteen ja linja-autoliikenteen kesäkuun pisteluvuissa näkyvät panoshintojen muutoksen lisäksi panoshintoihin sisältyvien arvonlisäverojen vähennykset. Kesäkuun pistelukuihin tehtiin myös näissä tilastoissa polttoainekustannuksia koskeva tasokorjaus. Indeksien mukaan kuorma-autoliikenteen kustannukset laskivat touko-kuusta kesäkuuhun 1,2 prosenttia ja linja-autoliikenteen kustannukset 3 prosenttia. Polttoainekustannukset vaikuttivat keskeisesti lii-

Maarakennusalan ja sillanrakennustöiden kustannuskehitys 1/1990 – 7/1994

Kuorma-autoliikenteen ja linja-autoliikenteen kustannuskehitys 1/1990 – 7/1994

kenteen lukuihin, sillä tasokorjauksen lisäksi dieselve-roa nostettiin kesäkuun alusta. Tasokorjaus nosti kuorma-autoliikenteen kustannusindeksiä 1,8 prosenttia ja linja-autoliikenteen kustannuksia 1,2 prosenttia.

Painorakenteen muutos heinäkuussa

Uuden painorakenteen perusajankohtana on kesäkuu 1994. Perusajankohtaa ei merkitty kuitenkaan luvulla 100, vaan kullekin vanhalle indeksisarjalle laskettiin kertoimet, joilla vanhoja sarjoja jatketaan. Ensimmäiset uudella painorakenteella tuotetut pisteluvut koskivat heinäkuuta 1994.

Painorakenteita korjattiin verottomia panoshintoja vastaaviksi hieman eri lailla eri indekseissä mm. pääoman poiston osalta. Tarkemmat selostukset painorakenteista sekä koko arvonlisävero vaikutuksesta on selostettu kesäkuun/ II neljänneksen indeksijulkaisuissa.

Maarakennuskustannusindeksissä painorakenteen muutos nosti kokonaisindeksiä 0,4 prosenttiyksikköä. Kun kokonaisindeksin pisteluku nousi kesäkuusta heinäkuuhun 0,6 prosenttia, nousi se vanhalla painorakenteella laskettuna 0,2 prosenttia. Maarakennusalan

eri työlajeissa painorakenteen muutos vaikutti +0,1 – +0,6 prosenttiyksikköä.

Muissa tilastoissa painorakenteen muutos vaikutti varsin vähän heinäkuun pistelukuihin. **Maarakennusalan koneyrityksien** kustannukset nousivat kesäkuusta heinäkuuhun 0,7 prosenttia, siinä painorakenteen muutos nosti indeksiä 0,2 prosenttiyksikköä. Maarakennusalan konetyypeissä painorakenteen muutoksen vaikutus vaihteli -0,1 – +0,2.

Metsäalan koneyrityksien kustannukset nousivat kuukaudessa 1,4 prosenttia. Kasvun aiheutti lähes yksinomaan panoshintojen nousu, sillä uusi painorakente vaikuttivat vain alle prosenttiyksikön kymmenesosan metsäalan konekustannusindeksin pistelukuihin.

Ammattimaisen kuorma-autoliikenteen kustannukset nousivat kesäkuusta heinäkuuhun vajaan 0,1 prosenttia. Tämä pieni nousu johtui lähes yksinomaan painorakenteen muutoksen vaikutuksesta. **Linja-autoliikenteen** keskimääräisiä kustannuksia ei painorakenteen muutos eikä panosten hinnat muuttaneet ollenkaan kuukauden aikana.

Lisätietoja Pirkko Hemmilä puh. (90) 1734 3470

Indeksitaulukko

	II/94	Vuosi muutos %
Ansiotasoindeksi 1990=100*	110,8	1,7
Tuntipalkkaiset	109,3	2,0
Kuukausipalkkaiset	111,4	1,5
Teollisuus	114,7	4,5
Työntekijät	114,4	4,1
Toimihenkilöt	115,1	4,9
Talonrakennustyöntekijät	97,3	-1,9
Tukku- ja vähittäiskauppa	108,8	0,3
Kuljetus	111,5	1,1
Rahoitus	117,3	3,3
Kunta	112,2	0,5
Tuntipalkkaiset	110,1	1,1
Kuukausipalkkaiset	112,4	0,5
Valtio	108,3	1,0
Kuukausipalkkaiset	108,1	1,0
Yksityinen sektori	110,9	2,2
Tuntipalkkaiset	109,2	2,1
Kuukausipalkkaiset	112,0	2,3
Reaaliansioindeksi 1975=100*	127,8	1,1
Asuntojen hintaindeksi 1983=100	148,5	8,3
Pääkaupunkiseutu	141,0	13,4
Muu Suomi	153,0	5,8
Julkisten menojen hintaindeksi 1985=100*	I/94	
Valtiontalous	143,2	0,9
Kunnallistalous	150,9	1,6
	Heinäkuu 1994	
Kuluttajahintaindeksi 1990=100	111,4	1,6
Ravinto	103,5	1,2
Asuminen, lämpö ja valo	99,8	-0,5
Liikenne	121,1	5,5
Elinkustannusindeksi 1951:10=100	1382	1,6
Rakennuskustannusindeksi 1990=100	102,1	1,4
Työpanokset	103,2	-1,6
Tarvikepanokset	103,1	4,2
Tukkuhintaindeksi 1990=100	109,9	1,7
Kotimaiset tavarat	106,0	2,5
Tuontitavarat	118,3	0,3
Vientihintaindeksi 1990=100	112,2	2,6
Tuontihintaindeksi 1990=100	120,0	-0,2
Teollisuuden tuottajahintaindeksi 1990=100	107,7	2,1
Kotimarkkinoiden perushintaindeksi 1990=100	106,6	1,5
Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksi 1990=100	105,4	-3,3
Linja-autoliikenteen kustannusindeksi 1990=100	108,4	-3,1

* Ennakkotieto

00022 TILASTOKESKUS
00022 STATISTIKCENTRALEN

Postitus
2 Ik kirje

PMM
Sopimus
00022/1

SVT Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland

Statistics Finland

Wages and salaries
1994:16

Tiedustelut – Förfrågningar – Inquiries:

Palkat:

Anna-Leena Wickstrand

Hinnat:

Kaisa Weckström-Eno

(90) 17 341

Myynti:

Julkaisujen myynti / 3B
00022 TILASTOKESKUS
Puh. (90) 1734 2011

Försäljning:

Publikationsförsäljning / 3B
00022 STATISTIKCENTRALEN
Tfn (90) 1734 2011

Hinta – Pris

30 mk

ISSN 0784-8374
= Palkat
ISSN 0789-2462